

Struktura bakalářské práce

V rámci požadavků na ukončení studia student volí mezi třemi typy bakalářské práce:

1. **Projekt preventivního programu**
2. **Výzkumný projekt**
3. **Projekt pro konkrétní instituci v oblasti zájmu studijního oboru**

Rozsah BP: 72 000 znaků

Ad 1. Projekt preventivního programu (nebo Edukační projekt – pro obor EPOS)

- **Téma – uveďte název preventivního programu**
- **Kontextualizace (konceptualizace) problematiky:**
 - Pomáhá pochopit čtenáři kontext, zahrnuje přehled toho, co bylo již zjištěno v této oblasti. Říká, na co navazujete a z čeho vychází váš preventivní program.
 - Je proto nutná rešerše literatury pro vytvoření kvalitního obsahu programu.
 - Měli byste také zdůvodnit důležitost a potřebnost projektu, což souvisí s tím, že musíte popsat současný stav poznání v dané oblasti, především na základě popisu stávajících výsledků výzkumů (tuzemských i zahraničních), které se dané oblasti věnují.
 - Informace je třeba propojovat, nesmí být jen kopírovány výsledky jednotlivých výzkumů. Vše musí být zasazeno do kontextu vašeho tématu.

Tvorba jakéhokoli programu by měla vždy vycházet z nějaké společensky pocíťované potřeby či vyžadované změny. Prvním krokem každého projektování je proto analýza potřeb společnosti a jedinců. Součástí analýzy je např.

- **popis specifik a charakteru instituce, kde se program bude realizovat**
- **popis rizikových míst a oblastí**
- **realizace monitoringu** – zmapování situace

V BP práci rozdělíte analýzu na:

- Analýzu potřeb společnosti,
- Analýzu potřebnosti programu,
- SWOT analýzu
- **Analýza potřeb** společnosti, jednotlivců (navrhněte, jak zjistíte, že vaše intervence bude reagovat na existující potřeby cílové skupiny, případně že je potřeba intervenci upravit, aby na takové potřeby reagovala). Zjišťujete především:
 - zda se problém vyskytuje,
 - v jakém rozsahu,
 - kde se fenomén vyskytuje a kde ne,
 - jak dlouho je fenomén znám a zda se v průběhu času mění jeho rozsah a vliv
- **Analýza potřebnosti programu** – zjistíte prevalenci a incidenci
 - prevalence – kolik lidí je fenoménem zasaženo
 - incidence – kolik je nových případů a jak často se objevují

S pomocí těchto pojmů popište a vyhodnoťte potřebnost vašeho programu. Nabídněte i kritickou diskusi (existují názory, že problém neexistuje, je neřešitelný nebo nedůležitý?).

- **Cílová skupina** (primární, případně sekundární). Jasně identifikujte, na koho bude vaše intervence přímo zaměřena a kdo z ní může mít užitek. U každé skupiny jasně formulujte:
 - *problém*, na který chcete plánovanou intervencí zaměřit a faktory, které by jejímu provedení mohly bránit nebo ji naopak podporovat – ptejte se tedy, kterému fenoménu chcete plánovanou intervencí předejít
 - jaké jsou *sociodemografické charakteristiky* lidí zasažených fenoménem ve srovnání s těmi, kteří zasaženi nejsou (věk, pohlaví, vzdělání, lokalita atp.)
 - *specifika cílové skupiny*, která musíte zohledňovat (v čem je daná skupina odlišná od jiných skupin a proč u ní některé postupy nemusí/nebudou fungovat stejně, jak by se dalo očekávat.)
- **Analýza SWOT** zahrnuje:
 - **Identifikaci Silných stránek:** Rozpoznání vnitřních zdrojů a předností, které mohou program posílit a zvýšit jeho účinnost.
 - **Rozpoznání Slabých stránek:** Určení vnitřních nedostatků, které je potřeba zlepšit nebo minimalizovat, aby program dosáhl svých cílů.
 - **Identifikaci Příležitostí:** Poznat vnější faktory nebo trendy, které mohou program podpořit nebo poskytnout nové možnosti pro jeho realizaci.
 - **Identifikaci Hrozeb:** Rozpoznání vnějších výzev nebo bariér, které by mohly ohrozit úspěch programu nebo jeho implementaci.

Analýzy nejsou o vašem názoru, ale především o reálném zjišťování informací z různých zdrojů, různými postupy!

- **Vymezování obecných a specifických cílů.**
Využijte poznatků z didaktiky o taxonomii cílů (kognitivní, afektivní, psychomotorické) a vymezte u vašeho programu cíle:
 - obecné a konkrétní (pro jednotlivé části/aktivity)
 - dlouhodobé a krátkodobé
 - je zcela nutné dodržet zásady pro tvorbu cílů
 - využít model SMART cílů
- **Stanovení organizačních struktur** tvorby a realizace programových systémů:
 - kdo ho bude realizovat
 - organizační uspořádání – zabezpečení, prostředí, kde se bude realizovat,
 - návrh zdroje financování (zde se nemyslí, že máte tvořit rozpočet, ale opravdu navrhnout reálné zdroje, ze kterých se program může hradit, v případě, že by byl implementován do reálné praxe)
- **Metodologický rámec – navrhnete** konkrétní organizační formy, metody (didaktické, výchovné metody), časové rozvrhy, druhy studijních pomůcek, materiálů i způsob jejich využití, popište roli „lektora“ – zcela konkrétně.
 - U jednotlivých částí/aktivit programu zachovávejte úrovně:
 - Evokace
 - Uvědomění

- Reflexe

U každé úrovně zcela konkrétně popište:

- **Kurikulum** – přesný obsah, aktivity, postup atd. (konkrétní rozpracované části pak budou součástí přílohy- např. text, powerpoint atp.) Všude musí být zdroje, aby byl jasný původ textu. Nutno použít platnou citační normu ISO 690.
- **Materiální didaktické prostředky**, které budete používat
- **Podrobný časový harmonogram u každé části/aktivity**
- **Posouzení efektivity realizace programu.**
 - Popis dodržení zásad efektivity preventivních programů
 - Zhodnocení ve vztahu ke [Standardům odborné způsobilosti](#)
 - Zhodnocení využití modelu KAB
- **Posouzení předpokladů a omezujících faktorů**
 - Popište, co může bránit realizaci programu nebo dosažení jeho výsledků
 - Posuďte, zda je navržený program pro cílovou skupinu únosný a reálný – např. délka programu, cena programu, dobrovolnost účastníků atd.
 - Navrhněte opatření, která budou těmto rizikům a omezením bránit nebo je snižovat
- **Tvorba materiálů potřebných pro realizaci programu** – v příloze uveďte všechny materiály, pracovní listy, pomůcky atd., se kterými se bude pracovat. V textu práce popište, z jakého důvodu jste je zvolili.
- **Realizace vybrané části programu**
- **Zhodnocení realizace (evaluace) programu, např.:**
 - Jak ověříte, že způsob realizace programu směřuje či nesměřuje k naplnění jeho cílů?
 - Jak průběžně ověříte postoje účastníků k preventivní intervenci?
 - Jak ověříte, že a jak jednotlivé aktivity fungují?
- **Další přizpůsobování a úpravy programu** – na základě zhodnocení realizované části programu popište, jaké změny bude nutné v programu provést, aby byl účinnější nebo aby se vyhnul některým nechtěným efektům či rizikům
- **Sumativní hodnocení**
- **Seznam použitých zdrojů**

NÁVRH ROZLOŽENÍ ZNAKŮ

• Úvod k tématu, jeho vymezení a typ prevence: 3,600 znaků (5%) • Kontextualizace (konceptualizace) problematiky: 18,000 znaků (25%) • Cílová skupina a analýza potřeb, potřebnosti: 14,400 znaků (20%) • Organizační struktury a metodologický rámec: 18,800 znaků (25%) • Posouzení efektivity a sumativní hodnocení: 14,400 znaků (20%) • Závěr: 3,600 znaků (5%)

Ad 2. Projekt výzkumu

Zpracování výzkumného projektu a jeho realizace.

Projekt výzkumu by měl obsahovat:

- **Název projektu**
- **Obsah**
 - Seznam kapitol a podkapitol projektu s odkazy na stránky.
- **Teoretický rámec** (literární rešerše zdrojů) – musíte pracovat s odkazy na zdroje podle platné normy ISO 690.
 - **Operacionalizace klíčových pojmů**
 - Vysvětlíte stručně, v jakém významu budete používat klíčové pojmy – co znamenají (např. deviantní chování lze chápat ve významu a), b) a c), ale já ho budu v této práci používat pouze ve významu b), protože...)
 - **Kontextualizace výzkumu:** Pomáhá pochopit kontext výzkumu tím, že zahrnuje přehled toho, co bylo již zjištěno v této oblasti. To může ukázat, jak váš výzkum přispívá k existujícímu stavu znalostí
 - **Identifikace mezery ve znalostech:** Literární přehled umožňuje identifikovat mezery v existujícím výzkumu a ukázat, proč je váš výzkum důležitý a relevantní pro řešení těchto mezí
 - **Podpora tvrzení a hypotéz:** Literární přehled může posloužit k podpoře tvrzení a hypotéz tím, že ukáže, že váš výzkum se opírá o existující vědecký kontext.
 - **Analýza SWOT**
 - U svého projektu identifikujte:
 - **Silné stránky** – co již teď víte, že vám bude pomáhat nebo existuje, je snadno dostupné atd. (např. články k tématu dostupné v databázi EBSCO)
 - **Slabé stránky** – co již teď víte, že neexistuje, nebude dostupné, není možné zjistit atd. (malý počet respondentů s danou charakteristikou)
 - **Příležitosti** – co již nyní předpokládáte, že by vám mohlo přispět k dokončení výzkumu, mohlo by se stát atd.
 - **Rizika** - co již nyní předpokládáte, že by mohlo ohrozit dokončení výzkumu nebo jeho obhajobu, mohlo by nastat atd.
 - U slabých stránek a rizik se pokuste formulovat opatření, která jejich dopad zmírní, potlačí nebo dokonce budou předcházet (bránit jejich vzniku)
 - **Realizace sondy** – mini šetření, vstup do problematiky, zjištění základních informací pro nastavení metodologie výzkumného šetření.
- **Metodologický rámec**
 - **Záměr výzkumu**
 - Vysvětlíte také *důležitost* vašeho výzkumu *pro společnost* (např. výsledky výzkumu budou užitečné základní škole při..., v širším kontextu budou zobecnitelné i pro použití ve...)
 - **Cíl a výzkumné otázky**
 - Stanovte si *cíl výzkumu*
 - čemu se snažíte výzkumem porozumět, co chcete osvětlit, vyjasnit, prokázat, zjistit atd.
 - čemu mají závěry vašeho výzkumu přispět

- **Volba výzkumného designu a typu výzkumu.** Popište a zdůvodněte svou volbu.
 - Vysvětlete, jak data získaná touto metodou přispějí/umožní zodpovězení výzkumné otázky
 - Popište limity (omezení) výzkumné metody - co dokáže a co nedokáže - viz slabé stránky ve SWOT analýze – (např. z dotazníků zjistíme, co si respondenti subjektivně myslí, že na ně mělo největší vliv, ale nemůžeme tak prokázat, co je objektivně nejvíce ovlivnilo)
- **Popis metody** výzkumu a zdůvodnění její volby (způsob sběru dat – např. dotazník, experiment, analýza dokumentů, polostrukturované rozhovory, pozorování, atd.).
- **Posouzení validity a reliability.**
- **Tvorba výzkumných hypotéz nebo formulace otázek** (podle zvoleného typu výzkumu) (musí být relevantní vzhledem ke studijnímu oboru/programu a přinášet nové porozumění nějakému jevu či oblasti)
- **Způsob výběru vzorku a jeho zdůvodnění. Charakteristiky zkoumaného souboru.**
 - Dobře vymezte *skupinu osob*, na které se bude výzkum zaměřovat. Musíte přesně označit typ výběru a zdůvodnit ho.
 - Dobře vymezte *časové období*, které budete zkoumat (např. leden – březen 2024)
 - Dobře vymezte *místo* (organizaci, region atd.), které budete zkoumat.
- **Způsob sběru dat** (např. rozhovory budou nahrávány na telefon, následně budou strojově přepsány pomocí programu sonix.ai a bude provedena kontrola přesnosti přepisu výzkumníkem)
- **Způsobu zpracování dat** je potřeba uvést i metodu zpracování dat, např. otevřené kódování, nebo volba statistické metody – např. chí-kvadrát, kontingenční tabulky, faktorová analýza apod.)
- **Etické záležitosti spojené s výzkumem** – jak výzkum respektuje etické zásady
 - Budou shromážděna nějaká citlivá data, osobní údaje, atd.?
 - Bude potřeba zajistit anonymitu (a jak bude zajištěna)?
 - Bude nutné získat něčí souhlasy či povolení?
 - Kde budou shromažďována a uchovávána data k výzkumu a kdy budou zničena?
 - Hrozí respondentům nějaká rizika (např. retraumatizace)?
- **Pilotáž – zhodnocení, případná úprava metodologie**
 - Ověřte si tzv. „na nečisto“, zda vaše výzkumné otázky a zvolené metody fungují dohromady, zda respondenti rozumí, na co se jich ptáte
 - Při pilotáži nemusíte mít reprezentativní vzorek
- **Ostrý výzkum**
 - Pokud si jste jistí, že vše funguje, pusťte se do sběru dat
- **Analýza dat a interpretace výsledků**
 - Presentace a interpretace výsledků včetně tabulek, grafů a statistických analýz
 - Co vám z výzkumu vyšlo?
 - Jaké data jste získali?
 - Co tato data říkají/přinášejí za informace,

- Velmi důležitý je VÁŠ KOMENTÁŘ DAT, nikoli jen samotná prezentace dat
- Kvalitativní data musí být správně vyhodnocena a dostatečně komentována.
- U kvantitativního výzkumu jsou důležité tabulky četností (absolutní, relativní a celková četnost), nepoužívejte pouze grafy.
- Shrnutí a vyhodnocení hypotéz nebo výzkumných otázek
 - Jak získaná data korespondují s vašimi hypotézami a s tím, co zjistili nebo předpokládali jiní autoři?
 - Potvrzují nebo vyvracejí vaše data vaše hypotézy nebo cizí teorie / předchozí zjištění?
- **Diskuze** – jedná se v podstatě o srovnání(diskuzi) toho, co říká teorie a co vám vyšlo v rámci výzkumu. Musíte mít dobře zpracovanou část kontextualizace (konceptualizace), jinak nebude možno zpracovat kvalitní diskuzi.
- **Zhodnocení přínosu**, konkrétní doporučení pro praxi, změnu. Možná rizika proveditelnosti doporučení a jejich minimalizace. Reálná řešení
- **Závěr**
 - Shrnutí hlavních závěrů projektu.
 - Doporučení, pokud jsou relevantní.
- **Seznam použitých zdrojů**
 - Seznam literatury, která byla použita při přípravě projektu.
 - Citace a odkazy na všechny použité zdroje.
- **Přílohy**
 - Pokud jsou potřeba, mohou být přiloženy další materiály, jako jsou dotazníky, tabulky, grafy, obrázky, příklady výzkumných nástrojů.

NÁVRH ROZLOŽENÍ ZNAKŮ

1. Úvod: 3,600 znaků (5% z 72,000) 2. Literární přehled / Teoretický rámec: 16,200 znaků (22,5%) 3. Metodologie: 14,400 znaků (20%) 4. Výsledky: 18,000 znaků (25%) 5. Diskuze: 14,400 znaků (20%) 6. Závěr: 3,600 znaků (5%)

Ad 3. Projekt pro konkrétní instituci v oblasti zájmu studijního oboru

Jedná se o návrh rozvojového projektu pro konkrétní vybranou instituci. Student musí být s institucí v kontaktu a instituce musí mít o tento projekt reálně zájem.

Projekt pro konkrétní instituci v oblasti zájmu studijního oboru je záměr nebo plán, který je navržen a vypracován specificky pro potřeby, cíle a výzvy dané instituce. Tento projekt může zahrnovat výzkum, vývoj, implementaci nových technologií, zlepšení procesů, edukační programy, nebo jakoukoli jinou iniciativu, která má být přínosná nejen instituci samotné, ale i jejímu širšímu okolí a oboru, ve kterém působí. Musí být v přímé souvislosti s předmětnou oblastí studijního programu!

Může být propojeno s podporou výzkumu v rámci FVP pro daný kalendářní rok.

- **Téma**
- **Kontextualizace (konceptualizace) problematiky:**
 - Pomáhá pochopit čtenáři kontext, zahrnuje přehled toho, co bylo již zjištěno v této oblasti. Říká, na co navazujete a z čeho vycházíte
 - Je proto nutná rešerše literatury pro vytvoření kvalitního obsahu.
 - Měli byste také zdůvodnit důležitost a potřebnost projektu, což souvisí s tím, že musíte popsat současný stav poznání v dané oblasti, především na základě popisu stávajících výsledků výzkumů (tuzemských i zahraničních), které se dané oblasti věnují.
 - Informace je třeba propojovat, nesmí být jen kopírovány výsledky jednotlivých výzkumů. Vše musí být zasazeno do kontextu vašeho tématu.

Tvorba jakéhokoli projektu by měla vždy vycházet z nějaké společensky pociťované potřeby či vyžadované změny. Prvním krokem každého projektování je proto analýza potřeb společnosti a jedinců. Součástí analýzy je např.

- **popis specifík a charakteru instituce, kde se program bude realizovat**
- **popis rizikových míst a oblastí**
- **realizace monitoringu** – zmapování situace

V BP práci rozdělte analýzu na:

- Analýzu potřeb společnosti,
 - Stakeholder analýzu,
 - Analýzu potřebnosti programu,
 - Komparativní analýzu,
 - Analýzu rizik,
 - SWOT analýzu
- **Analýza potřeb** společnosti, jednotlivců (navrhněte, jak zjistíte, že vaše intervence bude reagovat na existující potřeby cílové skupiny, případně že je potřeba intervenci upravit, aby na takové potřeby reagovala). Zjišťujete především:
 - zda se problém vyskytuje,
 - v jakém rozsahu,
 - kde se fenomén vyskytuje a kde ne,

- jak dlouho je fenomén znám a zda se v průběhu času mění jeho rozsah a vliv
 - **Stakeholder analýza:** Podrobná analýza zainteresovaných stran (stakeholders) včetně jejich potřeb, očekávání a možného vlivu na projekt. To může zahrnovat přímé uživatele programu, financiatory, personál instituce a další klíčové osoby nebo skupiny
- **Analýza potřebnosti programu** – zjistěte prevalenci a incidenci
 - prevalence – kolik lidí je fenoménem zasaženo
 - incidence – kolik je nových případů a jak často se objevují

S pomocí těchto pojmů popište a vyhodnoťte a dostatečně zdůvodněte potřebnost vašeho programu. Nabídněte i kritickou diskusi (existují názory, že problém neexistuje, je neřešitelný nebo nedůležitý?).
- **Komparativní analýza:** Zahrnutí srovnání s podobnými programy nebo intervencemi realizovanými v jiných institucích nebo zemích. To může pomoci identifikovat osvědčené postupy a potenciální překážky, které je třeba překonat.
- **Riziková analýza a plán řízení rizik:** Identifikace potenciálních rizik spojených s realizací programu a strategie pro jejich řízení nebo minimalizaci. To může zahrnovat finanční rizika, rizika spojená s nedostatkem účasti nebo odporu ze strany komunity.
- **Cílová skupina** (primární, případně sekundární). Jasně identifikujte, na koho bude vaše intervence přímo zaměřena a kdo z ní může mít užitek. U každé skupiny jasně formulujte:
 - *problém*, na který chcete plánovanou intervenci zaměřit a faktory, které by jejímu provedení mohly bránit nebo ji naopak podporovat – ptejte se tedy, kterému fenoménu chcete plánovanou intervencí předejít
 - jaké jsou *sociodemografické charakteristiky* lidí zasažených fenoménem ve srovnání s těmi, kteří zasažení nejsou (věk, pohlaví, vzdělání, lokalita atp.)
 - *specifika cílové skupiny*, která musíte zohledňovat (v čem je daná skupina odlišná od jiných skupin a proč u ní některé postupy nemusí/nebudou fungovat stejně, jak by se dalo očekávat.)
- **Analýza SWOT** zahrnuje:
 - **Identifikaci Silných stránek:** Rozpoznání vnitřních zdrojů a předností, které mohou program posílit a zvýšit jeho účinnost.
 - **Rozpoznání Slabých stránek:** Určení vnitřních nedostatků, které je potřeba zlepšit nebo minimalizovat, aby program dosáhl svých cílů.
 - **Identifikaci Příležitostí:** Poznat vnější faktory nebo trendy, které mohou program podpořit nebo poskytnout nové možnosti pro jeho realizaci.
 - **Identifikaci Hrozeb:** Rozpoznání vnějších výzev nebo bariér, které by mohly ohrozit úspěch programu nebo jeho implementaci.

Analýzy nejsou o vašem názoru, ale především o reálném zjišťování informací z různých zdrojů, různými postupy!

- **Vymezování obecných a specifických cílů.**

Využijte poznatků z didaktiky o taxonomii cílů (kognitivní, afektivní, psychomotorické) a vymezte u vašeho programu cíle:

- obecné a konkrétní (pro jednotlivé části/aktivitu)
- dlouhodobé a krátkodobé
- je zcela nutné dodržet zásady pro tvorbu cílů
- využít model SMART cílů
- **Stanovení organizačních struktur** tvorby a realizace programových systémů:
 - kdo ho bude realizovat
 - organizační uspořádání – zabezpečení, prostředí, kde se bude realizovat,
 - návrh zdroje financování (zde se nemyslí, že máte tvořit rozpočet, ale opravdu navrhnout reálné zdroje, ze kterých se program může hradit, v případě, že by byl implementován do reálné praxe)
- **Metodologický rámec – navrhnete dle reálného situace.**
- **Posouzení efektivity**
 - Popis dodržení zásad efektivity
- **Posouzení předpokladů a omezujících faktorů**
 - Popište, co může bránit realizaci projektu nebo dosažení jeho výsledků
 - Posuďte, zda je navržený projekt pro cílovou skupinu únosný a reálný – např. délka, cena, dobrovolnost účastníků atd.
 - Navrhnete opatření, která budou těmto rizikům a omezením bránit nebo je snižovat
- **Tvorba materiálů potřebných pro realizaci projektu** – pokud jsou potřeba (např. metodika, powerpointová prezentace atd.)
- **Zpětnovazební mechanismus:** Zavedení mechanismu pro získávání průběžné zpětné vazby od účastníků a ostatních zainteresovaných stran, který umožní pružně reagovat na vznikající problémy a potřeby během realizace.
- **Plán šíření výsledků:** Vytvoření strategie pro sdílení výsledků a osvědčených postupů z projektu s širší komunitou a odbornou veřejností.
- **Etické otázky:** Zahrnutí diskuse o etických aspektech projektu, zejména pokud se týkají ochrany údajů, souhlasu účastníků a způsobů, jakými projekt zasahuje do jejich životů.
- **Multikulturní a inkluzivní perspektiva:** Zajištění, že projekt bere v úvahu a respektuje rozmanitost cílové skupiny, včetně kulturních, jazykových a sociálně-ekonomických rozdílů.
- **Realizace návrhu projektu nebo jeho části (např. reálné vytvoření projektové žádosti, které zařízení bude podávat – projekty na krajské nebo ministerské úrovni, evropské projekty atp.)**
- **Zhodnocení realizace (evaluace) projektu, např.:**
 - Jak ověříte, že způsob realizace projektu směřuje či nesměřuje k naplnění jeho cílů?
 - Jak ověříte, že a jak jednotlivá navržená opatření fungují?
- **Další přizpůsobování a úpravy projektu** – na základě typu realizace (volitelné)
- **Zvážení udržitelnosti projektu:** Rozpracování strategie pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti programu po skončení počáteční fáze. Jak budou aktivity programu pokračovat? Jaké jsou plány na zajištění trvalé podpory a zdrojů?
- **Sumativní hodnocení**
- **Seznam použitých zdrojů**

